

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA z matematyki dla klas IV – VIII

Przedmiotowe zasady oceniania zawierają wymagania zamieszczone w programie nauczania „Matematyka z plusem”. Obudową powyższego programu jest podręcznik, o tym samym tytule, Gdańskiego Wydawnictwa Oświatowego.

I. Ogólne zasady oceniania uczniów

- Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela stopnia opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole, opracowanych zgodnie z nią, programów nauczania.
- Nauczyciel:
 1. Informuje ucznia i poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
 2. Udziela uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu jego rozwoju.
 3. Przekazuje uczniowi informację o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć.
 4. Motywuje ucznia do dalszej pracy.
 5. Dostarcza rodzicom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.
- Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
- W ocenianiu śródrocznym i rocznym obowiązuje słowna skala ocen: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, dopuszczający, niedostateczny.
- W bieżącym ocenianiu obowiązuje skala ocen od 1 do 6. Dopuszczalne jest stosowanie ‘+’ i ‘-’

II. Kryteria oceniania poszczególnych form aktywności

Ocenie podlegają: prace klasowe, sprawdziany, kartkówki, odpowiedzi ustne, praca ucznia na lekcji, prace dodatkowe oraz szczególne osiągnięcia.

Prace klasowe przeprowadza się w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z zakresu danego działu.

- Prace klasowe planuje się na zakończenie każdego działu.
- Uczeń jest poinformowany o planowanej pracy klasowej z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
- Przed każdą pracą klasową nauczyciel podaje jej zakres programowy.
- Każdą pracę klasową poprzedza lekcja powtórzeniowa, podczas której nauczyciel zwraca uwagę uczniów na najważniejsze zagadnienia z danego działu.
- Praca klasowa umożliwia sprawdzenie wiadomości i umiejętności na wszystkich poziomach wymagań edukacyjnych, od koniecznego do wykraczającego.
- Zadania z pracy klasowej są przez nauczyciela omawiane i poprawiane po oddaniu prac.

Sprawdziany przeprowadza się w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z mniejszej partii materiału niż dział.

- Sprawdzian jest zapowiedziany co najmniej na tydzień przed jego terminem.
- Nauczyciel podaje jego zakres programowy.
- Każdy sprawdzian poprzedza lekcja powtórzeniowa, podczas której nauczyciel zwraca uwagę uczniów na najważniejsze zagadnienia.
- Zadania ze sprawdzianu są przez nauczyciela omawiane i poprawiane po oddaniu prac.

Kartkówka przeprowadza się w formie pisemnej, a ich celem jest sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia z zakresu programowego ostatnich 3 lekcji.

- Nauczyciel nie ma obowiązku uprzedzania uczniów o terminie i zakresie programowym kartkówki, jeżeli sprawdza wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich lekcji.
- Kartkówka jest tak skonstruowana, aby uczeń mógł wykonać wszystkie polecenia w czasie nie dłuższym niż 15 minut.
- Kartkówka jest oceniana w skali punktowej, a liczba punktów jest przeliczana na ocenę zgodnie z zasadami jak dla prac klasowych.
- Umiejętności i wiadomości objęte kartkówką wchodzi w zakres pracy klasowej przeprowadzanej po zakończeniu działu.
- Nauczyciel zapowiada kartkówkę oraz określa zakres materiału, gdy sprawdza wiedzę z więcej niż trzech jednostek lekcyjnych. Taka sytuacja może mieć miejsce wtedy, gdy jedno zagadnienie omawiane było na więcej niż jednej lekcji.

Przy sprawdzaniu prac pisemnych obowiązują następujące zasady:

- Punkty przyznawane są tylko za czynności objęte schematem oceny, jeżeli uczeń wykonuje czynności poprawne, ale „nie na temat”, nie otrzymuje punktów.
- Nie są przyznawane punkty za obliczenia, gdy wynikają one ze stosowania błędnej metody.
- Jeżeli w rozwiązaniu uczeń popełnił błąd i będzie używał błędnego wyniku do dalszych obliczeń, a nie spowoduje to drastycznego obniżenia trudności zadania i wykonywane przez ucznia czynności są zgodne z tymi, które należałoby wykonać przy rozwiązaniu bezbłędnym, to to za niepoprawnie wykonaną czynność nie otrzymuje punktów, natomiast za pozostałe części rozwiązania dostaje punkty tak, jakby błędu nie było.
- Jeżeli uczeń stosował metodę różną od odpisanej w schemacie oceny, a rozwiązanie jest poprawne, otrzymuje pełną liczbę punktów.

Zasady przeliczania oceny punktowej z prac pisemnych na stopień szkolny:

0% - 29%	- ocena niedostateczna
30% - 49%	- ocena dopuszczająca
50% - 70%	- ocena dostateczna
71% - 89%	- ocena dobra

90% - 97% - ocena bardzo dobra

98% - 100% - ocena celująca

Odpowiedź ustna obejmuje zakres programowy aktualnie realizowanego działu. Może być oceniona plusem, minusem lub oceną. Oceniając odpowiedź ustną, nauczyciel bierze pod uwagę:

- Zgodność wypowiedzi z postawionym pytaniem,
- Prawidłowe posługiwanie się językiem matematycznym,
- Tempo pracy ucznia,
- Znajomość poznanych reguł, wzorów i umiejętność stosowania w zadaniach.

Aktywność ucznia na lekcji oceniana jest plusem, a po zgromadzeniu czterech plusów – oceną bardzo dobrą. Przez aktywność ucznia rozumie się:

- Częste zgłaszanie się i udzielanie poprawnych odpowiedzi,
- Poprawianie błędów i pomyłek innych uczniów,
- Samodzielne rozwiązywanie obowiązkowych zadań na lekcji,
- Poszukiwanie nietypowych rozwiązań zadań,
- Pomaganie innym uczniom w zrozumieniu poznawanych treści,
- Przygotowanie fragmentu lekcji,
- Prezentację rozwiązań trudniejszych zadań na tablicy.

Praca ucznia na lekcji i przygotowanie są oceniane, zależne od ich charakteru, za pomocą plusów lub minusów.

- Plus otrzymuje wskazany przez nauczyciela uczeń, który poprawnie wykona krótkie zadanie na lekcji lub udzieli prawidłowej odpowiedzi, ponadto za aktywną pracę w grupie, czy przygotowanie do lekcji.
- Za nieprzygotowanie do lekcji (tj. brak przyborów, zeszytu ćwiczeń, brak gotowości do odpowiedzi) uczeń otrzymuje minus.
- Sposób przeliczania plusów i minusów na ocenę cząstkową:
 - 4 plusy - bardzo dobry
 - 3 plusy i 1 minus - dobry
 - 2 plusy i 2 minusy – dostateczny
 - 1 plus i 3 minusy - dopuszczający
 - 4 minusy - niedostateczny
- Jeżeli uczeń nie uważa na lekcji, a zapytany nie wie, o czym była mowa, otrzymuje minus. Gdy sytuacja ta powtórzy się na kolejnych lekcjach, to trzeci minus oznacza ocenę niedostateczną.

Prace dodatkowe obejmują zadania dla zainteresowanych uczniów, prace projektowe wykonane indywidualnie lub zespołowo, przygotowanie gazetki ściennych, wykonanie pomocy naukowych, prezentacji. Oceniając ten rodzaj pracy nauczyciel bierze pod uwagę m.in.:

- Wartość merytoryczną pracy,
- Estetykę jej wykonania,
- Wkład pracy ucznia, sposób prezentacji,
- Oryginalność i pomysłowość.

Szczególne osiągnięcia uczniów, w tym udział w konkursach przedmiotowych, szkolnych i międzyszkolnych.

Uczeń może otrzymać:

- Plus za aktywność, jeśli wziął udział w etapie szkolnym konkursu matematycznego,
- Częstkową ocenę bardzo dobrą za dobry wynik w konkursie matematycznym na etapie szkolnym (bez awansu do kolejnego etapu),
- Częstkową ocenę celującą za awans do kolejnego etapu konkursu matematycznego,
- Celującą ocenę semestralną lub roczną za tytuł laureata w konkursie matematycznym.

III. Kryteria wystawiania oceny półrocznej oraz rocznej

- Klasyfikacja semestralna i klasyfikacja roczna polegają na podsumowaniu osiągnięć edukacyjnych ucznia oraz ustaleniu oceny klasyfikacyjnej.
- Na początku roku szkolnego uczniowie oraz ich rodzice są informowani o:
 - wymaganiach edukacyjnych koniecznych do uzyskania śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych,
 - sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
 - warunkach i trybie uzyskiwania ocen klasyfikacyjnych wyższych niż przewidywane,
 - trybie odwoływania się od wystawionej oceny klasyfikacyjnej
- Przy wystawianiu ocen śródrocznej lub rocznej brany jest pod uwagę stopień opanowania wiadomości z poszczególnych działów tematycznych, oceniany na podstawie wymienionych w punkcie II form sprawdzania wiadomości i umiejętności.
- Przy wystawianiu tych ocen nauczyciel bierze pod uwagę: rozwój ucznia (jakie czyni postępy w danym czasie) oraz wkład pracy w stosunku do zdolności.
- Ocenę roczną wystawia się na podstawie ocen uzyskanych w ciągu całego roku szkolnego.
- O przewidywanej ocenie semestralnej (rocznej) nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców na trzy tygodnie przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej.
- Na trzy dni przed śródroczną i roczną klasyfikacją uczniowie i ich rodzice otrzymują informację o wystawionej ocenie klasyfikacyjnej.

IV. Zasady uzupełniania braków i poprawiania ocen

- Ocenę z prac klasowych poprawiane są w ciągu dwóch tygodni w terminie ustalonym z nauczycielem, po omówieniu pracy klasowej i wystawieniu ocen.
- Ocenę z kartkówki podlegają poprawie. Niska ocena z kartkówki może zostać poprawiona dzięki zdobyciu odpowiedniej oceny na pracy klasowej, ponieważ umiejętności i wiadomości objęte kartkówką wchodziły w zakres pracy klasowej przeprowadzonej po zakończeniu działu.
- Ocenę z odpowiedzi ustnych mogą być poprawiane ustnie.
- Uczeń ma obowiązek uzupełnić materiał z lekcji, w których nie uczestniczył.

- Uczeń może uzupełnić braki w umiejętnościach spowodowane nieobecnością w szkole, w wyniku pracy samodzielnej, zorganizowanej pomocy koleżeńskiej lub konsultacji z nauczycielem.
- Uczeń może otrzymać ocenę wyższą niż przewidywana roczna jeśli wykaże się znajomością zagadnień, z których otrzymał dotychczas ocenę niewystarczającą do uzyskania oceny wyższej.
- Warunki i tryb przeprowadzenia egzaminu sprawdzającego, klasyfikacyjnego oraz poprawkowego określa Statut szkoły oraz rozporządzenia MEN.

V. Informowanie uczniów i rodziców o wymaganiach i postępach ucznia

- Na początku roku szkolnego uczniowie oraz rodzice zapoznają się z PZO.
- Nauczyciel przekazuje uczniowi komentarz do wystawionej oceny.
- Podczas dni otwartych szkoły rodzic ma prawo do uzyskania informacji o postępach swojego dziecka.
- Sprawdzone i ocenione prace pisemne są oddawane uczniom.

VI. Poziomy wymagań a ocena szkolna

- **Wymagania konieczne (K)** obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające dalszą naukę, bez których uczeń nie będzie w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.
- **Wymagania podstawowe (P)** obejmują wymagania z poziomu **K** oraz wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie nauki.
- **Wymagania rozszerzające (R)** obejmują wymagania z poziomów **K+P** oraz wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, dotyczące zagadnień bardziej złożonych i nieco trudniejszych, przydatnych na kolejnych poziomach kształcenia.
- **Wymagania dopełniające (D)** obejmują wymagania z poziomów **K+P+R** oraz wiadomości i umiejętności złożone dotyczące zadań problemowych o wyższym stopniu trudności.
- **Wymagania wykraczające (W)** obejmują stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych.

VII. Wymagania z matematyki na poszczególne oceny

- Ocena dopuszczająca – wymagania z poziomu **K**
- Ocena dostateczna – wymagania z poziomu **K + P**
- Ocena dobra – wymagania z poziomu **K+P+R**
- Ocena bardzo dobra – wymagania z poziomów **K + P + R + D**
- Ocena celująca – wymagania z poziomów **K + P + R + D + W**

Ocenę celującą (6) otrzymuje uczeń, który:

- Posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza program nauczania
- Potrafi operować pojęciami matematycznymi wykraczającymi poza zakres programu
- Potrafi oryginalnie, nie szablonowo rozwiązywać zadania nie tylko z obowiązującego programu

- Stosuje algorytmy w zadaniach nietypowych
- Osiąga sukcesy w konkursach pozaszkolnych.

Ocenę bardzo dobrą (5) otrzymuje uczeń, który:

- W pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności programowe
- Uzasadnia twierdzenia w nieskomplikowanych przypadkach
- Stosuje uogólnienia i analogie do formułowanych hipotez
- Umie analizować i doskonalić swoje rozwiązania
- Wykonuje dokładne konstrukcje i prawidłowe rysunki do zadań geometrycznych
- Stosuje algorytmy w nieszablonowych rozwiązaniach, uogólnia przypadki
- Wykazuje dużą samodzielność, potrafi bez pomocy nauczyciela korzystać z różnych źródeł wiedzy

Ocenę dobrą (4) otrzymuje uczeń, który:

- Opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem
- Potrafi formułować twierdzenia proste i odwrotne, definicje i zapisuje je
- Potrafi przeprowadzić proste wnioski
- Analizuje treść zadania, układa plan rozwiązania i samodzielnie rozwiązuje typowe zadania
- Potrafi sprawdzić wyniki po ich otrzymaniu i zastosowaniu w zadaniu
- Wykonuje dokładne konstrukcje geometryczne

Ocenę dostateczną (3) otrzymuje uczeń, który:

- Opanował w podstawowym zakresie wiadomości
- Potrafi odczytać definicje zapisane za pomocą symboli matematycznych
- Potrafi stosować twierdzenia w typowych zadaniach (przykładach)
- Potrafi podać przykład potwierdzający prawdziwość twierdzenia
- Potrafi naśladować podane rozwiązania w analogicznych przykładach
- Wykonuje proste rysunki i dokładne oznaczenia

Ocenę dopuszczającą (2) otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności określonych zakresem materiału
- potrafi podać przykłady podstawowych pojęć matematycznych, zna ich nazwy
- zna symbole matematyczne
- potrafi wskazać dane i szukane w zadaniu
- wykonuje rysunki do zadań z oznaczeniami
- odczytuje dane z prostych rysunków, diagramów i tabel

Ocenę niedostateczną (1) otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu podstawowych wiadomości i umiejętności w określonych w podstawie programowej niezbędnych do dalszego kształcenia
- w trakcie lekcji nie wykazuje zaangażowania

- nie potrafi wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności (nawet z pomocą nauczyciela)
- przeważnie jest nieprzygotowany do zajęć
- lekceważy obowiązki szkolne

VIII. Sposoby dostosowania wymagań u uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych

Kryteria pracy i oceniania dzieci dyslektycznych, z ryzykiem dysleksji lub innym specyficznymi trudnościami w uczeniu się

- w przypadku uczniów dyslektycznych nauczyciel ma na uwadze przede wszystkim usprawnienie systemu językowego
- staramy się nie oceniać głośnego czytania ucznia przy całej klasie
- staramy się w miarę możliwości kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie czytanych przez ucznia poleceń
- ze względu na wolne tempo czytania lub pisania możemy wydłużyć czas pracy dziecka
- często stosujemy sprawdzanie wiadomości, ograniczając się do krótkich partii materiału
- w pisemnych pracach zaznaczamy błędy ortograficzne, informując ucznia o ich popełnieniu, ale nie ma to wpływu na ocenę pracy w miarę możliwości zapewniamy uczniowi miejsce w pierwszych rzędach
- akceptujemy pismo drukowane
- w przypadku prac nieczytelnych uczeń powinien głośno je odczytać
- uczeń oraz rodzic dziecka dyslektycznego powinni systematycznie i rzetelnie pracować w kierunku pokonywania trudności
- ocena klasyfikacyjna śródroczna i roczna uzależniona będzie od postępów w nauce, od zaangażowania i systematycznej pracy
- Powyższe kryteria obowiązują także przy ocenianiu uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, posiadających opinie PPP lub objętych pomocą psychologiczną – pedagogiczną wynikającą z indywidualnych potrzeb ucznia. Ponadto w miarę potrzeb należy zapewnić uczniowi:
 - wydłużenie czasu pracy, limitu na opanowanie materiału,
 - egzekwowanie mniejszej partii materiału z zachowaniem prawa do oceny bardzo dobrej,
 - ocenianie wysiłku włożonego w wykonanie zadania, a nie efektów pracy,
 - dostosowanie warunków kształcenia do możliwości psychofizycznych.

Kryteria pracy i zasady oceniania uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego

- Uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim realizują tę samą podstawę programową. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne (niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych) do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.
- W przypadku ucznia z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim nauczyciel skupia się na dalszym rozwijaniu sprawności językowych. Dostosowuje się do formy i

metody pracy z zastosowaniem ułatwień: odpowiednim doбором tekstów, ograniczeniem pojęć koniecznych do zapamiętania na rzecz ich zastosowania.

- Nauczyciel ustala ocenę z przedmiotu biorąc pod uwagę przede wszystkim wkład pracy i zaangażowanie ucznia, a nie poziom wiadomości czy umiejętności.
- Zasady oceniania uczniów z upośledzeniem w stopniu lekkim:
 - ocenę dobra otrzymuje uczeń, który opanował treści zawarte w wymaganiach podstawowych dla danego poziomu edukacyjnego
 - ocenę bardzo dobrą lub celującą uczeń otrzymuje, gdy opanuje treści wykraczające poza poziom podstawowy
 - jeżeli poziom wiedzy ucznia jest niższy niż podstawowy, otrzymuje on ocenę dostateczną lub dopuszczającą (w zależności od zakresu niedostatków w osiągnięciach)
 - Jeżeli uczeń wykazuje problemy w opanowaniu wymagań podstawowych, ale posiada minimum wiedzy i umiejętności dla danego poziomu edukacji i stara się uczestniczyć w procesie nauczania, to zasługuje na ocenę dostateczną.
 - uczniowi, który wykazuje fragmentaryczną .wiedzę i niski poziom umiejętności, wystawia się ocenę dopuszczającą.
 - ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności określonych w programie nauczania. Nie jest w stanie wykonać zadań o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela.